

8.5.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi, anna.kankaanpaa@minedu.fi

Diaarinumero: OKM/15/010/2018

Asia: **Lausuntopyyntö: Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun asetuksen muuttamisesta**

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun asetuksen muuttamiseksi. Asetusta ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista ehdotetaan muutettavan siten, että siihen lisättäisiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 32 g §:n nojalla opiskelijapalautetta ja sen keräämistä koskevat pykälät.

OAJ pitää opiskelijapalautteen keräämistä tärkeänä. Opiskelijoiden antama palaute on keskeistä koulutuksen kehittämisen ja laadun kannalta. Opiskelijoille on annettava palautteen antamiseen erilaisia mahdollisuuksia ja sitä on käytettävä opetusmenetelmien, oppimisen ja koulutuksen kehittämiseen.

Lausunnolla oleva asetus ja sen lisänä oleva opiskelijoilta kerättävä opiskelijapalautekysymyslomake ei ole ollut OAJ:n kommentoitavana eikä reformin seurantaryhmän käsittelyssä ennen lausuntokierrosta. OAJ:llä ei ole ollut ennen tätä lausuntokierrosta mahdollisuutta antaa palautetta tai kommentoida kysymyksiä, siksi olemme tehneet myös palautelomakkeen muutosesityksiä ja huomioita.

Yleiskommenttina palautekysymyslomakkeesta OAJ toteaa, että kokonaisuus on laaja ja kysymykset varsin yleisellä tasolla, mikä hankaloittaa saadun palautteen kohdentamista korjausta tai kehittämistä edellyttävään toimintaan.

Koulutuksen ydintoiminta: opetus, opinto-ohjaus ja erityinen tuki ovat liian vähäisellä painoarvolla kokonaisuudessa. OAJ edellyttää, että erityisesti niitä koskevien kysymysten on oltava mukana ja niillä on oltava merkittävä painoarvo rahoituksen kannalta. Laadun jatkuvan parantamisen ja koulutuksen perustehtävän kehittämisen kannalta opiskelijoiden kokemus saadusta opetuksesta, opinto-ohjauksesta ja erityisopetuksesta ja -tuesta ovat keskeisiä seurannan kohteista.

8.5.2018

OAJ vaatii, että käytettävien käsitteiden ja termien on oltava säädösten mukaisia, ettei vastuksiin jää tulkinnanvaraisuutta. Kyselylomakkeistolla ei saa ohjata koulutuksen järjestäjien toimintaa sellaiseen suuntaan, jota säännökset eivät sisällä. Kyselylomakkeistossa ei saa tuoda esille esimerkiksi ammattinimikkeitä, joita säännökset eivät tunne tai termejä, joita ei ole määritelty. Yksi tällainen lomakkeessa oleva ammattinimike ja termi on ohjaaja. Vastaaja ei voi tietää tarkoitetaanko ohjaajalla tai ohjaushenkilöstöllä opinto-ohjaajaa, työpaikkaohjaajaa, opettajaa vai jotakin muuta koulutuksen järjestäjän henkilöstöön kuuluvaa vakinaista, osa-aikaista vai näitä kaikkia edellä mainittuja toimijoita. Täsmentämällä käsitteet säädösten mukaisiksi saadaan palaute kodennettua oikeudenmukaisesti ja tarkoituksenmukaiset kehittämiskohteet näkyväksi. Siksi esimerkiksi tieto, opetuksen, opinto-ohjauksen ja erityisen tuen toteutumisesta on kerättävä sellaisilla käsitteillä, jotka lainsäädäntö ja opiskelija tunnistaa.

OAJ pitää hyvänä sitä, että kysymysten osana on selitysoasa. Se on tarpeellinen ja se on myös kytkettävä tiukemmin säädöksiin, jota kysymyksessä oleva asia koskee. Tämä lisää kysymyksen selkeyttä ja yksiselitteisyyttä. OAJ on tehnyt täydennyksiä ja lisäyksiä myös lomakkeiston selitysoasioihin.

Lomakkeessa on paljon kysymyksiä, joista vain pienellä osalla on esityksen mukaan vaikutusta rahoitukseen. OAJ ei pidä esityksen mukaisia rahoitukseen vaikuttavia kysymyksiä riittävänä selvittämään niitä koulutuksenjärjestäjän toimia, joita opiskelijoiden oppimisen edistämiseksi ja koulutuksen kehittämiseksi on tehty. Niiden avulla ei saada selvyttä myöskään siitä, onko julkisesti rahoitettu koulutuksen järjestäminen toteutettu säännösten mukaisesti.

OAJ edellyttää, että mikäli kysely jätetään näin laajaksi, on kaikkien kysymysten oltava rahoituksen kannalta vaikuttavia ja vastauksia on voitava käyttää sekä rahoituksen määräytymisen että laadun kehittämisen välineinä. Tarvittaessa osalle kysymyksiä voi asettaa erillisiä kertoimia tai suuremman painoarvon.

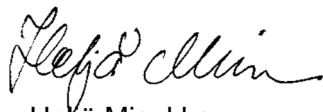
Koulutuksenjärjestäjää ei voida velvoittaa kysymään samassa kyselyssä omaa toimintaansa koskevia kysymyksiä, kun vastausten käyttötarkoitusta ei selkeästi kerrota opiskelijoille. Tietosuojalaki edellyttää, että kaikkea tietojen keräämistä varten vastaajille on kerrottava, mihin tarkoitukseen ja mistä syystä tietoja kerätään. Oleellista on myös kertoa opiskelijoille, onko vastaaminen vapaaehtoista vai pakollista. OAJ edellyttää, että opiskelijapalautteen keräämisen ohjeistuksen ja sen tarkoituksen on oltava selkeä kaikille kyselyyn osallistuville ja siitä vastaaville tahoille.

8.5.2018

Tiivistys

Olemme tehneet lausunnon mukana olevaan palautelomakkeeseen korjaus-, täydennys- ja poistoesityksiä sekä lisänneet huomioon otettavia asioita. OAJ edellyttää, että lomakkeistoa korjataan ja muokataan antamamme palautteen perusteella. Kaikkien rahoitukseen vaikuttavien elementtien osuudella on suuri ohjausvaikutus koulutuksen järjestämiseen ja suuntamiseen. Palautelomakkeen on oltava selkeä, lainsäädännön käsitteiden mukainen ja saatua tietoa on voitava käyttää myös koulutuksen kehittämisen apuna.

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ

Helja Misukka
koulutusjohtaja

Inkeri Toikka
erityisasiantuntija